

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
KNIHA PRO BABIČKU
Zuzana Matlasová

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

KNIHA PRO BABIČKU

Zuzana Matlasová

Vedoucí práce: Doc. akad. mal. Mikoláš Axmann

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

podpis autora

OBSAH

OBSAH.....	0
1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
1.2 Leporelo na téma výlet	2
1.3 Deník z Anglie	3
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	5
3. CÍL PRÁCE	7
4. PROCES PŘÍPRAVY	8
4.1 Jaké destinace?.....	8
4.2 Sběr podkladů	9
4.3 Destinace	10
5. PROCES TVORBY	11
5.3 Kuba.....	12
5.5 Kambodža.....	13
5.6 Velikonoční ostrov	14
6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	15
6.1 Použité techniky.....	15
6.2 Zpracování podkladů pro tisk	16
6.3 Výběr papíru, tisk, vazba	17
7. POPIS DÍLA.....	18
8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	20
9. SILNÉ STRÁNKY.....	21
10. SLABÉ STRÁNKY	22
11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	23
a) Knižní a periodická literatura	23
12. RESUMÉ.....	25
13. SEZNAM PŘÍLOH	27

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

1.1 Poznání ilustrace

„Ilustrace je výtvarný doprovod knihy, který ji má osvětlit, vysvětlit a učinit srozumitelnějším (lat. *lustrare* osvětlit, it. *Illustrare* vysvětlit).“¹

Během svého studia jsem měla možnost seznámit se s nejrůznějšími vyjadřovacími prostředky, s různými metodami práce, širokou škálou výtvarných technik. Poznala jsem, že ilustraci mohu zpracovávat nesčetně odlišnými způsoby od použití klasické kresby nebo malby, přes koláže, fotografie, až po prostorové práce, či naprosto abstraktní experimenty. Svým způsobem je tvoření ilustrací práce velice volná a svobodná. Ovšem člověk, který se jí věnuje, musí také znát a chápat její možnosti a správně jich využívat.

Tato příprava a odzkoušení pro mne byly beze sporu velice užitečné a pomohly mi v novém náhledu na ilustraci jako takovou. Začala jsem více vnímat a otevřela se novým obzorům. Zároveň jsem postupně přicházela na to, co mne nejvíce oslovuje a baví.

1.2 Loutkové divadlo

Mé práce od samého počátku studia byly tedy poměrně odlišné, byly hledáním toho pravého. Za velký krok dopředu považuji práci v letním semestru prvního ročníku pod vedením doc. akad. mal. Mikoláše Axmanna, kdy jsme měli za úkol vytvořit kompletně funkční, skládací, přenosné papírové divadlo s pěti loutkami, třemi obměňujícími se krajinami, rekvizitami, podiem a oponou.

---

¹ WIKIPEDIA. *Ilustrace*. [cit. 2014-28-04]
Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ilustrace>

Příběh tohoto divadelního představení, které se na konci semestru realizovalo před třídou, byl ponechán na nás. Takže byl prostor pro vyjádření a zpracování vlastního tématu, což mi bylo velice sympatické. Tím, že jsem si příběh mohla vymyslet sama, pro mě byla i daleko zábavnější práce na tomto úkolu a cítila jsem, že dokážu přesně pochopit, to co dělám a také proč to tak dělám.

K samotné práci, která byla zadáním omezena jen na užití papírového materiálu. Zpočátku mi to přišlo jako velice těžké, avšak naopak jsem díky tomu poznala všechny mně dosud neznámé možnosti, které nám papír nabízí, a my jich patřičně nevyužíváme. Místo tužky jsem tedy používala nůžky, lepidlo a pracovala jsem s tvarem, hmotou a prostorem. Práce byla uvolňující a otevřená pro spousty kreativních nápadů. Zavedla mě do vod dětské ilustrace, kdy jednoduchým stylizováním postav a použitím sytých veselých barev vznikly objekty atraktivní pro dětské diváky.

1.2 Leporelo na téma výlet

Následující semestr jsem opět zabloudila k dětské ilustraci, ač jsem se jí v dřívějších dobách nikdy nevěnovala. Naším úkolem bylo vytvořit velké leporelo na téma výlet. Opět zde byla možnost uplatnit naši vlastní fantazii, co se příběhu týče. Po poměrně dlouhé cestě pouhého hledání, kdeže to daný výlet uskutečním tak, aby mě dále bavilo toto téma zpracovávat, jsem dospěla k závěru, že udělám výlet do zoo. Po mnoha konzultacích a diskuzích s lidmi v mém okolí nakonec vznikl příběh pro dětské čtenáře o plyšovém tygříkovi, který se z prostředí dětského pokoje vydává na pouť do plzeňské zoologické zahrady, aby tam našel svoji skutečnou rodinu. Fantasy příběh s ožvlým plyšovým tygříkem a se šťastným koncem, jak už to v pohádkách bývá, jsem se rozhodla realizovat za pomoci kresby tuší. Atmosféru nebo pocity, které měl

výlet vyjadřovat, jsem vyjádřila kresbou a barvou. Na počátečních obrázcích je tedy nejprve velice jednoduchá stylizovaná černobílá kresba v lince, která evokuje jakousi vnitřní nespokojenost hlavního hrdiny. Postupně, jak příběh graduje a tygřík se dostává ven a hledá cestu do zoo, poznává nové prostředí, proměňuje se kresba na detailnější a postupně se do obrázku dostává nejprve jedna barva, poté barev více. Kresby jsem vytvářela podle skutečného plyšového tygříka, kterého jsem stavěla do různých pozic v různém prostředí. Dále podle fotografií a kreseb pořízených z výletu do zoo.

1.3 Deník z Anglie

Prací, které mě oslovila a bavila ze všeho nejvíce, byla ve výsledku šitá kniha s pevnými deskami, vytvořená minulý semestr, kterou jsem nazvala Deník z Anglie. Opět je to práce s vlastním tématem a obsahem. V knize se nachází 112 upravených ilustrací ze skicáře, které jsem pořídila během své 7 týdenní cesty do Anglie za prací. Jedná se o takový reportážní záznam této cesty, neznámého prostředí, následné práce a konečné cesty zpět. Knihu jsem rozdělila podle časové posloupnosti do 5 kapitol. Na začátku uvádím obecné v poznámkách shrnující informace, pak následuje obrazový doprovod, což jsou kresby tužkou černými nebo barevnými fixy. Některé z těchto kreseb jsou upravovány v počítači přidáním barevných ploch nebo linií. Textový doprovod je zde proveden formou rýmovaných básniček s trochou humorné nadsázky, které komentují danou situaci. Jsou zde zastoupeny jak kresby krajiny, prostředí architektury, památek, tak rychlé pohybové studie, nebo portréty realistické i více stylizované, až karikatury. Zátíší nejčastěji sbíraného ovoce, nebo také interiéry. Většina z kreseb vznikla přímo na místě za pochodu, některé byly podle potřeby dokreslovány po příjezdu.

Pohybovat se pro mě v novém a neznámém prostředí s neznámými lidmi, pozorovat vše kolem a následně vytvářet tyto reportážní kresby, které jsou takovou dokumentací, vytvářet k nim i vlastní text a dát tak celé věci svůj pohled pro mne bylo opravdu naplňující prací.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

„KNIHA PRO...Nalezněte ve svém okolí člověka, který s vaší pomocí vytvoří svou vlastní knihu. Výsledek – dva exempláře autorské knihy člověka, jemuž se stanete redaktorem, ilustrátorem, knihvazačem, tiskařem a editorem v jedné osobě.“²

Vzhledem ke své předešlé tvorbě během mého studia, jsem se přikláněla k možnosti vytvořit si téma nebo příběh sama nebo pracovat na něčem, co alespoň mohu spoluvytvářet a podílet se na vzniku úplně od počátku. Vztít již nějaký existující text, a k němu vytvářet ilustrace, by nebylo pro mne tou dobrou volbou. Téma: Kniha pro... mě tudíž velmi zaujalo, protože mi nabízelo tuto možnost a také spolupráci s někým druhým, což by pro mě byla zatím neznámá zkušenost, ovšem věřila jsem, že pro mne bude velice užitečná.

Ihned jsem měla jasnou představu, s kterým člověkem bych ráda na knize pracovala. Na mysl mi jako první přišla moje babička. Pokud bych měla pro někoho vytvořit knihu, měla by to být jedinec ona na prvním místě. Je to člověk pro mne velice blízký, kterého znám od malička, dokážu ho charakterizovat a samozřejmě i představa spolupráce je mi příjemná a sympatická. Vzhledem k tomu, že moje babička od svých čtyřiceti let velmi intenzivně cestuje, navštívila spousty exotických koutů světa, spousty zajímavých a vzdálených míst, i těch míst, o kterých třeba ani nevím, že existují. Kvůli jejímu cestování se vidáme nepravidelně, pouze párkrát do roka. Spojení však udržujeme po telefonu, Skypu nebo po emailu. Babička z každé cesty pošle vždycky pohled.

Již od malička mě tyto babiččiny cesty velmi zajímaly a chtěla jsem vědět vždy všechno a o všem. Teď zpětně mě mrzí, že jsem si nedělala z jejich vyprávění žádné poznámky, protože z hlavy se tyto informace vytlačené jinými

---

² Zadání bakalářské práce – zásady pro vypracování - popis realizace

informacemi rychle vytratí. A zeměpis, ač mě teď cestování velmi zajímá, nebyl nikdy mojí silnou stránkou. Nicméně na základě babiččina cestování mi v hlavě utkvěla myšlenka, zpracovat tyto její záznamy a vytvořit jakési cestopisy nebo knihu dokumentárního charakteru, která v sobě ukrývá obrázky k různým místům po světě. Nápad mi přišel atraktivní a po té co babička souhlasila, mohla jsem začít na tomto tématu pracovat.

“ I still believe that travel is the best way for people to understand world.”WHEELER³

---

³ WHEELER, M.: *Lonely planet*. [cit. 2014-29-04]

Dostupné z:

<http://books.google.cz/books?id=bzymTWzjqecC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>

3. CÍL PRÁCE

„Brzy se v domě řídilo všecko dle babiččina slova, každý ji jmenoval "babičko", a co babička řekla a udělala, bylo dobře.“ NĚMCOVÁ⁴

Na počátku své tvorby jsem neměla vůbec jasnou představu, jak může finální podoba díla vypadat. V hlavě se mi rojila spousta myšlenek na netradiční nebo originální zpracování. Na naprosto atypická díla, která se nedají digitálně rozmnožit, bylo rozhodně mým cílem vzhledem k tématu, které zní KNIHA PRO, což v mém případě znamená kniha pro babičku, vytvořit takovou práci, která by se především líbila jí samotné. Práci, která by jí zaujala a ve které by našla samozřejmě něco ze sebe. Práci, která by jí dokázala vrátit pěkné vzpomínky na cesty, avšak jiným způsobem, než jakým to dokážou fotografie. Ať už by se jednalo o babičku nebo o nějakého pro mne neznámého a cizího člověka, myslím, že vždy, když na něčem s někým spolupracuji je v mém vlastním zájmu zajímat se o jeho názora i o celkový pohled na finální výsledek.

V závěru by mělo vzniknout dílo ucelené, a dobře čitelné, po grafické i ilustrativní stránce. Text by mě být jednoduchý, informativní, ilustrace reportážního charakteru. Mým cílem je, aby práce působila čistě, poctivě a precizně. Ráda bych však také do knihy zapojila hru pocitů a emocí. Aby kdokoliv, kdo na zobrazených místech nikdy nebyl, nebo i kdokoliv, kdo zde byl, z obrázku cítil atmosféru a kouzlo daného místa. Vtáhnout potencionálního diváka do děje. Vytvořit knihu, která zanechá nějakou stopu.

---

⁴NĚMCOVÁ, Božena. *Babička*. [cit. 2014-28-04].

Dostupné z: <http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/bozena-nemcova/babicka.html>

4. PROCES PŘÍPRAVY

4.1 Jaké destinace?

NA počátku přede mnou vznikla podstatná otázka a to jaké země, nebo místa to budou? Mám se soustředit jen na jednu zemi více a do detailů, nebo se pustit do více míst stručněji? Vznikla i otázka, mám-li se zabývat pouze jedním místem (městem) v daném státě nebo zacházet ze široka a zařadit rovnou celou zemi?

Nad tímto problémem jsem hloubala i s babičkou, které se zalíbil nápad udělat více zemí a vytvořit tak různorodé obrázky z cest. Padl i nápad zpracovat vyloženě jakousi cestu kolem světa a zobrazit deset míst. To nám ale časové možnosti nedovolovaly. Rozhodla jsem se výběr zúžit a vybrat poloviční množství tedy pět míst. Stále jsem však na počátku své práce nebyla plně rozhodnutá, jakým směrem se ubírat. Bojovala jsem s myšlenkami, jestli se soustředit na velmi neznámá místa, nebo naopak zařadit taková, která jsou světoznámá? Jestli se zabývat chudým prostředím nebo naopak přepychem, nebo zda tyto dvě složky zkombinovat a vytvořit tak pohledy na různá a naprosto odlišná prostředí?

Rozhodně jsem však věděla, že chci ukázat něco exotického a odlišného od České republiky. Například já sama jsem zatím moc necestovala a mimo Evropu už vůbec, moje výlety do zahraničí byly pouze klasické dovolené u moře na pláži, což ale není smyslem cestování. Jelikož tedy moje zkušenosti s poznáváním cizích míst

a kultur jsou skoro nulové, chtěla jsem se prostřednictvím této práce také sama něčemu přiučit a vzdělat se v této oblasti. Lákalo mne zobrazení míst vzdálenějších, která leží mimo Evropu. Kultura i celkový životní styl se

v takovýchto oblastech velmi často liší od toho našeho stejně jako životní podmínky.

4.2 Sběr podkladů

Rozhodla jsem se tedy, že se budu držet na vlně exotiky a mimo Evropu. Zároveň jsem v tomhle směru potřebovala i radu a pomoc od babičky, která cesty absolvovala a dokázala by vyjádřit, která místa by byla vhodná. Musely jsme se sejít osobně, protože nebylo možné řešit takovéto věci po telefonu. Domluvily jsme se tedy na hektický víkend

o narozeninách mého malého bratrance. Nebyla jiná možnost, babička přinesla celou tašku se starými alby s fotografiemi z různých cest a dále také novější fotografie, které však neměla už tak pečlivě poskládané v hmotných albech, nýbrž v digitální podobě v počítači. Zároveň přinesla obrovské množství psaných materiálů, informací, katalogů, letáků a svých poznámek. Nezbývalo než si ke všemu sednout a všechno pečlivě projet. Několikrát za sebou stále a stále dokola a hledat a vybrat to pravé.

V albech jsem nacházela starší fotky, focené na starší aparát, což bylo oproti modernějším velmi znát. Fotografie nebyly třeba ani dostatečně kvalitní a výběr byl užší, protože jich bylo podstatně méně, než těch, které byly uloženy v počítači. Vybrat zemi, ze které má babička pořízeno dostatek kvalitních snímků, pro mě bylo také velice podstatné

a zásadní, jelikož moje práce se měla odvíjet od těchto snímků. Bylo to prakticky to jediné, s čím jsem mohla pracovat, chtěla-li jsem tvořit obrázky z jejích cest. Logicky bych tedy měla zobrazovat to, co babička skutečně viděla a měla možnost poznat, i když by se jednalo o něco ne úplně typického pro danou zemi. Záleželo mi tedy na čitelnosti, dobré kvalitě fotografie nebo na celkové kompozici. Zároveň jsem hledala ve fotkách něco atypického, co by mohlo

fotografie spojovat. Věřím tomu, že ač většina turistů fotí stejné památky, stejná místa a že každý cvaká svým přístrojem, jak nejrychleji může, výsledné fotky budou od každého jiné.

Mým úkolem bylo tedy na základě vlastního úsudku roztrždit tyto fotografie, země a materiály a vybrat z nich to, s čím by se dalo co nejlépe pracovat. Chtěla jsem také na jednu stranu vybrat země, které by si nebyly moc podobné, byly kontrastní a umožňovaly mi v jejich zobrazení tento kontrast vhodným výtvarným vyjádřením ukázat.

4.3 Destinace

Na počátku mi padla na mysl Kuba. Tento karibský ostrovní stát mě lákal pro svou exotiku, polohu, ale i pro vlastní nesvobodu díky totalitnímu režimu, který tam vládne. Dalším místem v počátcích práce byl New York, přišel mi jako perfektní do kontrastu s Kubou. Přelidněný, přeplněný informacemi, zbožím, výškovými budovami. New York jako vysoký životní standart, jako všechno a všude. Kuba jako nízká životní úroveň a nikde nic. Od tohoto svého prvotního nápadu jsem však upustila a po dalším společném osobním setkání s babičkou a diskuzemi nad tím, jaké země tedy vlastně zvolit, mi nabídla vybrat z míst, kde je něco unikátního. Začala povídat o cestě kolem světa, kterou absolvovala a na oné cestě měla možnost navštívit velmi jedinečné památky. Dostaly jsme se do probírání již novějších digitálních fotografií, kterých má velkou řadu v počítači a předala mi je na flash disku. Začalo tedy vyprávění o cestě na Velikonoční ostrov, což jsem do té doby neměla tušení, že zde babička byla, nebo jsem to zapoměla? Velikonoční ostrov mě uchvátil a ihned jsem se pro něj nadchla. Následovaly Vodopády Iguacu na rozmezí Brazílie a Argentiny, což je největší systém padající vody na světě. Přiznám se poníženě, do té doby, než mi něco takového babička řekla, jsem o tom neměla ani zdání. Další velmi zajímavá mi

přišla Patagonie. Ledovce, všude jen obrovské zmrzlé kusy ledu bortící se do ledové vody. Babička byla nadšená ze Sydney v Austrálii, kde měla možnost shlédnout krásné město. Z budov ji zaujmula netypická opera. Mě zajímal Auckland, což je největší město na Novém Zélandu, který mě vždycky lákal pro svoji přírodu a také díky natáčení úspěšné trilogie Pán prstenů.

Po rozebírání fotek a diskutování o místech se nám z velké nabídky podařilo vybrat čtyři. Vodopády Iguacu, Velikonoční ostrov, Kambodžu a Nový Zéland. Nad posledním pátým jsem ve výběru pořád váhala. Velmi mě zaujala Indie, ovšem nakonec jsem se vrátila ke svému původnímu nápadu zpracovat Kubu i díky tomu, že jsem již na toto místa měla nashromážděné skicy a informace.

5. PROCES TVORBY

Měla jsem nashromážděné všechny potřebné materiály. Začala jsem však nejprve přemýšlet, jakým směrem se vydám, co se týče zpracování ilustrací. Věděla jsem, že vytvářím věci reportážního typu, že budu pracovat s fotkami, které budu následně překreslovat. Také jsem ale věděla, že nechci, aby všechno vypadalo, nebo dokonce působilo stejně. Jiná země, jiný pocit, jiný zážitek, to jsem chtěla do svých ilustrací vložit. Napadlo mě tedy, co když zpracuji každé místo jinou výtvarnou technikou, budu si hrát s barvami, liniemi, stylem kresby. Snažila jsem se u babičky znovu vyvolat pocit, který se jí při návštěvě onoho místa vybavil, a tyto pocity rozlišit za pomoci různých výtvarných technik.

5.2 Nový Zéland

Zvolila jsem kresbu barevnými pastelkami. Zobrazila jsem pohled na město Auckland z nejvyšší budovy Sky Tower a také samotnou tuto budovu, poté gejzíry a zajímavou přehlídku ovcí.

5.3 Kuba

Pro Kubu jsem měla již v počátku připravené rychlé kresby perem a černou tuší, portréty lidí kouřící doutníky na ulicích, což je zde velmi typické. Linku jsem nechávala velmi volnou a divokou.

5.4 Vodopády Iguacu

Vodopády Iguacu je obrovské množství vody padající dolů, hučící, avšak nádherně uklidňující a dech beroucí. Můžete hodiny stát a stejně se nepřestanete chtít dívat, protože vás to uchvátí, všude kolem je prales listí,

fauna a flora, voda i příroda hrají všemi barvami. V chráněném pralese z brazilské strany, který samozřejmě spadá pod „UNESCO“⁵ je k vidění spousta papoušků včetně Ar a přes 600 druhů tukanů. Babička má doma papouška senegalského a tak má pro papoušky velkou slabost. Navštívení vodopádu mi přišlo jako velmi barvité. Barvy jsou všechno, co vidím, když se řekne „Vodopády Iguacu“. Rozhodla jsem se tedy pro toto místo zvolit malbu temperou. Původně jsem vytvářela ještě vystupující papoušky a rostliny, avšak po konzultacích mi byl tento nápad vyvrácen. Od pana doc. akad. mal. Mikoláše Axmanna jsem dostala tmavě zelené papíry větší gramáže, na které jsem měla pokračovat.

5.5 Kambodža

„Kambodža je zemí s fascinující historií. Angkorská říše, vybudovaná předky dnešních Khmérů, byla všemocným a sebevědomým Impériem. Stavby, které se dochovaly, dodnes ohromují návštěvníky svou velkolepostí.“ ZELENDA⁶

Na zpracování tohoto místa jsem po konzultaci měla vytvořit kresbu tužkou a doplněné světlo bílou pastelkou. Kresby jsem vytvářela na šedý papír.

Vybrala jsem podle dobrých fotek, ty scenérie, které bych chtěla zobrazit. Nejednalo se jen o Ankor Wat. Kambodža mě zaujala z babiččina povídání jako země obrovských kontrastů, kdy převládá ve velkých a hlavně turistických městech obrovský, nevídaný přepych, zatímco lidé v celém zbytku Kambodže trpí chudobou. Obyčejný turista většinou pravou tvář Kambodže nikdy nepozná. Babička měla jako obrovský zážitek, že se jí podařilo navštívit jedno typické

---

⁵UNESCO: Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (*anglicky United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*)

⁶ZELENDA, Jiří. *Stručná historie států Kambodž*. Praha: Nakladatelství Libri, 2009, zadní obálka.

kambodžské město, ve kterém se konaly místní trhy. Podmínky jsou zde opravdu velmi odlišné od těch běžných evropských. Chtěla jsem do svých kreseb dostat i nějaké výjevy právě z tohoto tržiště. Vznikly tedy na toto téma dvě kresby a poté jedna vyprávějící o místní dopravě, kdy na jedné motorce sedí čtyři osoby, z čehož podle fotografie usuzuji, že se jednalo o rodinu, kdy mezi třemi ženami, z nichž jedna již postarší sedí vmáčkнутý malý chlapec s nanukem v ruce. Ženy i motorka jsou ještě ověšeny spousty tašek, a tohle je prý v Kambodže běžné.

„Cesty jsou vesměs stále ve velmi špatném stavu. V posledních letech se však věnuje stále větší pozornost jejich rekonstrukci, a to hlavně díky zahraniční pomoci.“ ZELENDA⁷

5.6 Velikonoční ostrov

„K velikonočnímu ostrovu se vážou mnohé přívlastky: nejosamělejší, nejtajemnější, nejzáhadnější, nejvzdálenější. Je to pravda.“ DUFFACK⁸

„ V této měsíční krajině vytesali obry z jiného světa. Dojem z nich je ohromující: velikost a nepřemožitelný pocit úzkosti. Zdá se, že se tu všechno zastavilo za jediný den, jako by sražené vichřicí nějaké přírodní katastrofy. Všechno je tu nadlidské, nečlověčí.“ MAZIÉRE⁹

---

⁷ZELENDA, Jiří. *Stručná historie států Kambodž*. Praha: Nakladatelství Libri, 2009, s. 128.

⁸DUFFACK, J. *Rapa Nui: Soumrak zapomenutého ostrova*. Třebíč: Akcent, 2012. ISBN 978-80-7268-889-0

⁹MAZIÉRE, F. *Tajemství Velikonočního ostrova*. Praha: Orbis, 1974

„ Velikonoční ostrov je nejosamělejší místo na světě. Nejbližší pevné body, které jeho obyvatelé mohou vidět, jsou na obloze: Měsíc a hvězdy. Museli by cestovat dál, než kterýkoliv jiný kmen na světě, aby se přesvědčili, že existuje skutečně i jiná pevnina než Měsíc a hvězdy a že je k nim blíž. Proto žijí ke hvězdám a znají je víc než místa a zem v našem světě“ HEYERDAHL¹⁰

---

¹⁰HEYERDAHL, Z. *Aku-aku*. Praha: Panorama, 1970

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

6.1 Použité techniky

Začala jsem kresbou barevnými pastelkami, které jsem použila na ilustrace k Novému Zélandu. Nejčastěji jsem používala přírodní odstíny hnědou, zelenou, oranžovou, žlutou, modrou, někdy jsem pastelky doplňovala i kresbou obyčejnou tužkou.

Pokračovala jsem zase barevně u obrázků k Vodopádům Iguacu, protože stejně jako u Nového Zélandu, jde zde především o zachycení přírody, avšak v tomto případě o burácející ohromné proudy vody a zelený prales všude kolem. Zvolila jsem malbu barevnými temperami značky Umton, kdy jsem paletu opět držela v přírodních tónech, míchala jsem především kadmium světlé žluté, chromoxid tupý, sienu pálenou, neapolskou žluť světlou, kadmium oranžové světlé, bělobu titanovou. Malbu jsem pro prohloubení dojmu tmavého pralesa a po konzultacích s panem doc. akad. mal. M. Axmannem provedla na tmavě zelený papír vyšší gramáže. Barvy zde vypadaly podstatně jinak, než na papíru světlém.

Na ilustrace ke Kambodži jsem jako finální materiál použila obyčejnou tužku měkkou, kdy jsem pracovala především s tvrdostmi: B2, B4, B6 od výrobce KOH-I-NOR Hardtmuth. Kresba tužkou byla prováděna na papír šedé barvy vyšší gramáže. Pro dokončení jsem dokreslovala ještě světlo, jako prohloubení efektu velkého tajemství, které se k tomuto tématu nabízí, bílou pastelkou. Aby se kresba nerozmazávala, vše jsem zafixovala lakem na vlasy.

Pro poslední destinaci Velikonoční ostrov jsem použila kresbu barevnými tušemi. Používala jsem umělecké pero se slabším a silnějším hrotem a barevné tuše.

6.2 Zpracování podkladů pro tisk

Kresby a malby, které jsem vytvořila, jsem následně naskenovala v Copy Generally na rozlišení 600 DPI všechny barevně, poté jsem tyto digitalizované materiály upravovala v počítači za pomoci programu Adobe Photoshop CS6. Upravovala jsem kontrast, barvy i tón na automatické nastavení, u černobílých obrázků jsem scany převedla v režimu na stupně šedi. Kresby jsem dále otevřela v programu Adobe Indesign CS6, který umožňuje zpracovávání textových i obrazových podkladů pro knihu. Vytvořila jsem 82 stránek o velikosti B5 250 x 353 mm.

6.3 Výběr papíru, tisk, vazba

Pro tisk knihy jsem zvolila papíry z Grandpapíru konkrétně TIZIANO, 001 bianco. „Kreslicí kartón s obsahem bavlny (pH neutrální), odolný proti stárnutí. Barvy jsou zvláště odolné proti světlu. Je vhodný pro pastel, tužku, grafit, airbrush a všechny tiskové techniky, gramáže 135gr.“¹¹ Na předsádky jsem použila stejný papír. Papíry jsem nechala z formátu B1 nařezat na A3, na které jsem v tiskárně Euroverlag vytiskla soubor z PDF jednostranně. Stránky byly vyřazeny jako dvojstránky po sobě jdoucí ve velikosti B4 na tento formát A3. Tyto jednotlivé stránky jsem ořezala na potřebnou velikost, nechala jsem si vždy na levé straně dvojstrany proužek papíru o velikosti 1,5 cm na potřebný ohyb, kam jsem lepila oboustrannou pásku a poté nalepila následující stránku. Tvořila jsem takzvanou harmonikovou, nebo také skládanou vazbu, kdy se papíry lepí k sobě a ve výsledku tvoří pak velmi dlouhého hada. Na knižní desky jsem

---

¹¹GRANDPAPÍR. *TIZIANO- 001 bianco* [cit. 2014-04-29].
Dostupné z: <http://grandpapier.cz/1-gardenia-480/>.

použila 2,5 mm lepenku a plátno okrové barvy. Knižní obálku jsem vytiskla opět v Euroverlagu na místní papír vysoké gramáže 250gr.

Jelikož jsem tento typ vazby dělala poprvé v životě a nebyla jsem předem dostatečně poučena o její přesné výrobě, nebyla jsem plně spokojena s jejím finálním vzhledem. Řekla jsem si tedy, že vytvořím ještě jednu verzi knihy a to klasicky šitou po složkách, s jejímž zpracováním mám již z předešlých semestrů a hlavně díky kurzu knižní vazby nějaké zkušenosti. Na tuto vazbu jsem použila papír opět z Grandpapíru ovšem nižší gramáže 130 gr FLORA, 1 gardenia. „Vyrobena z 50% recyklovaných vláken, 40% EFC buničiny a 10% bavlny. Doporučené tiskové techniky: ofsetový tisk, inkjetový tisk, laserový tisk a kopírování.“¹² Vazbu jsem sešila nití na proužky plátna, zaklížila hřbet, přidala gázu, kapitálky, předsádky jsem zavěsila ke knižním deskám a nechala vylisovat.

---

¹²GRANDPAPÍR. *FLORA - 1 gardenia*. [cit. 2014-04-29].
Dostupné z: <http://grandpapier.cz/1-gardenia-480/>.

7. POPIS DÍLA

Výsledkem jsou dva exempláře autorské knihy s názvem Babiččiny cesty. Kniha je vytvořena pro moji babičku Danuši Švecovou a obsahuje ilustrace k exotickým místům, které měla možnost navštívit, je zde vyobrazeno celkem pět různých od sebe odlišných míst, každé tvořené jinou technikou: barevné pastelky, černá tuš, barevné tempery, tužka a bílá pastelka a barevné tuše. Destinace jsou v knize řazeny následovně: Nový Zéland, Kuba, Vodopády Iguacu, Kambodža, Velikonoční ostrov, záměrně se střídají barevné a černobílé.

Ilustrace jsou tvořené jak na šířku na dvojstrany, tak na výšku, kdy je obrázek umístěn na jedné straně, a na druhé straně jsou drobným malým písmem poznámky, o tom o jaký výjev se jedná. Každá destinace je uvedena nejprve jejím názvem na pravé straně, který jsem umístila na optický střed stránky, a je zvýrazněn tučnými verzálkami. Na další straně následuje stručná informace o základních údajích a turistických atrakcích, poté následuje vždy ilustrace na výšku. Poznámky vedle jsou umístěny dole vlevo, zarovnané na levý okraj, zvýrazněny kurzívou, první je uvedené číslo obrázku a pod ním jeho popis.

Kniha je založena především na ilustracích, které jsou velmi různorodé, díky tomu jsem se snažila písmo tvořit co nejjednodušeji a čistě, aby kniha nepůsobila zbytečně přepláceným dojmem a oko diváka se tak dostatečně soustředilo bez jiného rozptýlení na tyto obrázky. I z toho důvodu jsem použila na předsádky čistý papír bez jakéhokoliv potisku. Kniha je oblepena plátnem světle hnědé barvy. Zvolila jsem to vzhledem k tomu, že tato barva je jednak velmi oblíbenou barvou mojí babičky, tím pádem mi k ní sedí, ale také tím, že je to přírodní barva, která velmi dobře padne na knihu o cestování. Na přední straně obálky je použita typografie z titulu. Název babiččiny cesty je verzálkami o větší velikosti, pod ním jsou vypsané destinace menším písmem zarovnané

podle toho, kde končí slovo cesty. Jméno mojí babičky je pak zarovnané podle názvu „babiččiny“ a ve stejné úrovni stejnou velikostí je mé jméno pod destinacemi zarovnané stejným způsobem. Kompozice je tak tvořená do obdélníku, vedle destinací jsou v malých čtverečkách výřezy z ilustrací použitých v knize. Pro tyto výřezy jsem volila blíže neurčité detaily, kde se vyskytuje nějaký shluk linií. Čtverečky jsou dva a tři pod sebou, přímo u sebe bez mezer. Barvu jsem opět volila okrovou a pro hřbet tmavě hnědou. Na hřbetu obálky je opět název knihy a dole menším písmem babiččino a moje jméno.

8. PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

„Odborníci na dějiny umění 20. Století považují autorskou knihu za jeden z nejpřevratnějších uměleckých fenoménů od dob dadaismu, ale nikoli pro její uměleckou formu, nýbrž pro způsob, jímž se rozšiřuje. Krátce po vzniku mohou autorskou knihu (v originálu) vlastnit současně stovky osob v různých zemích.“

RENOTIÉRE¹³

Snažila jsem se o vytvoření zajímavé knihy o cestování, ilustrace jsou tvořené podle fotografií, avšak doufám, že dokáží dát a zanechat poněkud odlišný a nový dojem než fotografie, které se v cestopisech používají, také díky různorodosti použitých technik.

---

¹³RENOTIÉRE, Gina. *Listování: Moderní knižní kultura ve sbírkách Muzea umění Olomouc*. Olomouc: Muzeum umění Olomouc 2009. Autorská kniha, s. 90.

9. SILNÉ STRÁNKY

Doufám a věřím, že se mi podařilo vytvořit ucelené dílo po ilustrativní i grafické stránce, že kniha působí srozumitelně a obohatí o nové informace. Myslím, že cestování a poznávání dosud neznámých míst, je něco lákavého a zajímavého a byla bych ráda, kdyby i zpracování těchto zemí v knize babiččiny cesty i následné ilustrace k nim takto působily.

Jako silnou stránku vnímám i to, že každý vidí různorodé techniky jinak a najde si tam tu, která je mu nejbližší. Podle reakcí v mém okolí jsem postřehla, že se každému líbí něco jiného, někdo se přiklání a pokládá za nejlepší malby k vodopádům, jiný zase hodnotí kladně kresby ke Kubě, mě nejvíce oslovila a bavila kresba tužkou a bílou pastelkou na téma Kambodža.

10. SLABÉ STRÁNKY

Slabou stránkou byla z mé strany především neschopnost včas a rychle se rozhodnout v otázce, které destinace budu zpracovávat. Jenom samotné přemýšlení nad tímto problémem, zabralo poměrně velké množství času, o to méně jsem ho pak mohla využít na samotné ilustrace.

Mohla jsem být i rychlejší, co se týče zpracovávání podkladů do digitální podoby, neúplná orientace v daných programech mě brzdila v pokračování a předtiskové přípravě. Samotnou digitalizaci kreseb vidím jako takovou slabou stránku, myslím tím kresby černou tuší a kresby tužkou na šedý papír. Digitální výsledné tisky, vypadají na pohled jinak. U kresby na šedý papír zmizely do ztracena detaily bílou pastelkou, i přestože byly kresby skenované na vysoké rozlišení 600 DPI, a následně upravované v Adobe Photoshopu, nepodařilo se mi docílit přesné podoby, jak u originálů.

Dalším slabým bodem byla moje nedostatečná poučenost o tvorbě knižní vazby, kterou jsem zhotovovala. Mylně jsem se domnívala, že s vazbou nebudu mít žádný větší problém, ovšem práce na dvou výtiscích tímto způsobem mi zabrala nepředpokládané množství času a ve výsledku jsem nebyla se zpracováním plně spokojená. Vazbu se mi bohužel nepodařilo udržet v jedné rovině, mezi jednotlivými složkami jsou schody.

11. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. DUFFACK, J. *Rapa Nui: Soumrak zapomenutého ostrova*. Třebíč: Akcent, 2012. ISBN 978-80-7268-889-0
2. HEYERDAHL, Z. *Aku-aku*. Praha: Panorama, 1970
3. JEHLÍKOVÁ, B. *Z Laosu do Kambodže*. Třebíč: Akcent, 2004. ISBN 80-80-7268-295-4
4. JINDŘICH, K. *Moderní knihařství: Souborné zpracování z oboru*. Brno: Sursum, 1999. ISBN 80-901924-8-3
5. MAZIÉRE, F. *Tajemství Velikonočního ostrova*. Praha: Orbis, 1974
6. NĚMCOVÁ, B. *Babička*.
7. PECINA, M. *Knihy a typografie*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-393-7
8. RENOTIÉRE, Gina. *Listování: Moderní knižní kultura ve sbírkách Muzea umění Olomouc*. Olomouc: Muzeum umění Olomouc 2009. Autorská kniha, s. 90.
9. ZELENDA, J. *Kambodža: Stručná historie států*. Praha: Libri, 2009. ISBN 978-80-7277-427-2

b) Internetové zdroje

1. GRANDPAPÍR. *FLORA - 1 gardenia*. [cit. 2013-04-29].

Dostupné z: <http://grandpapier.cz/e-shop/flora-30/>

2. 1. GRANDPAPÍR. *TIZIANO - 001 bianco*. [cit. 2013-04-29].

Dostupné z: <http://grandpapier.cz/e-shop/tiziano-79/>

2. WIKIPEDIA. *Ilustrace*. [cit. 2014-04-28].

Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ilustrace>

12. RESUMÉ

I have chosen for my bachelor's thesis topic called BOOK FOR. My task was to find around me a person and to create for this person authors book. The work is based on mutual collaboration between us. In the moment as I had seen this topic, I already knew that I would like to do it for my grandmother. My grandmother agreed. I then could start looking for information and started work on main ideas for this book. My grandmother travels around all the world a lot, so she has seen many special, unique and exotic places which are very different from our Czech Republic.

I have always been very interested in her story about travelling. I hope to have the opportunity to travel like her. So my choice was clear, I decided to do an illustration book about some of the special places she has been to. We communicated by mobile, internet or Skype, but it was not enough. We had to meet each other. Grandmother brought me many albums with photos of her trips and also some notes and memories, leaflets and much more information about the destinations. I had to sort through it all and choose places I wanted to do first. It took many visits, but finally with my grandmother we chose five countries. I focus on remote places except Europe. This are the countries: Cuba, New Zealand, Iguacu Falls, Cambodia and Easter Island. I decided to illustrate this from photos and did it like realistic pictures, because it should be like a travel book, and it's more appropriate than abstract or fantasy illustration. I selected quality photos and decided that I will combine different drawing techniques one for each country.

My Intention is to express by surrounding atmosphere of each destination. The pastel colors for New Zealand, black ink for Cuba, water color

for Iguacu, pencil drawing on grey paper and white pastels for Cambodia and color ink for Easter Island.

For each destination with exception to Cambodia, I did five pictures, Cambodia fascinated and drew me in the most so I made eight pictures. I portrayed the main touristic attractions which you can see in there. In book are only some short descriptions about the pictures and short introductions about each destination. For text I used font Calibri and combined regular, italic and also bold styles. The Book has a hardcover, 82 pages (in the book there is no pagination), and 28 illustrations. Fifteen illustrations are on double page and the rest are on one page of vertical format.

13. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Kniha Babiččiny cesty finální podoba

Příloha 2 Skládaná a šitá vazba

Příloha 3 Detail rozložená harmonika

Příloha 4 Kniha přední strana a hřbet

Příloha 5 Ilustrace Nový Zéland

Příloha 6 Ilustrace Kuba

Příloha 7 Ilustrace Vodopády Iguacu

Příloha 8 Ilustrace Kambodža

Příloha 9 Ilustrace Velikonoční ostrov

Příloha 10 Rozvržení dvojstran

Příloha 1

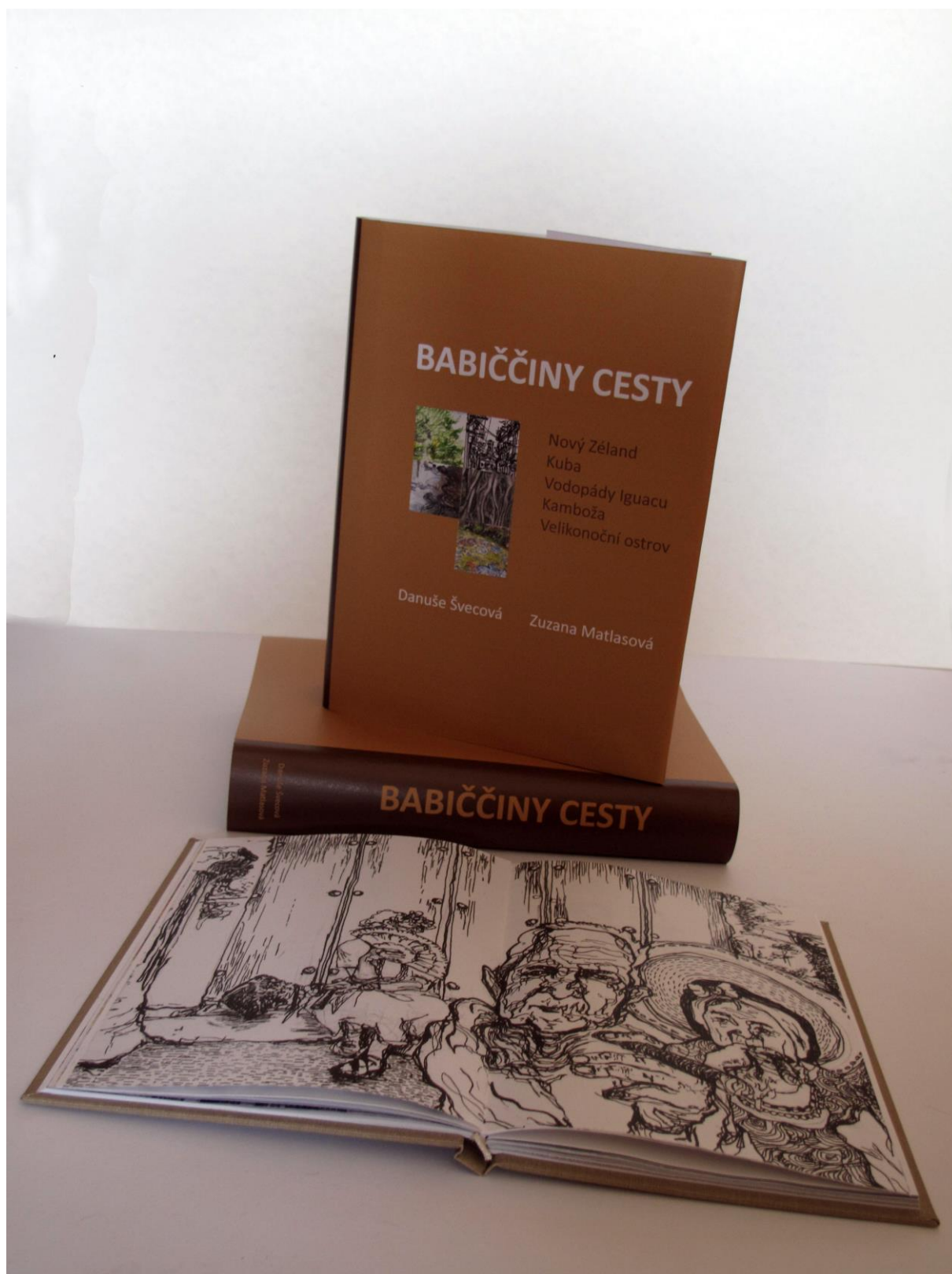
Knihy Babiččiny cesty finální podoba (vlastní fotografie)

Přední strana

Příloha 2

Skládaná a šitá vazba (vlastní fotografie)

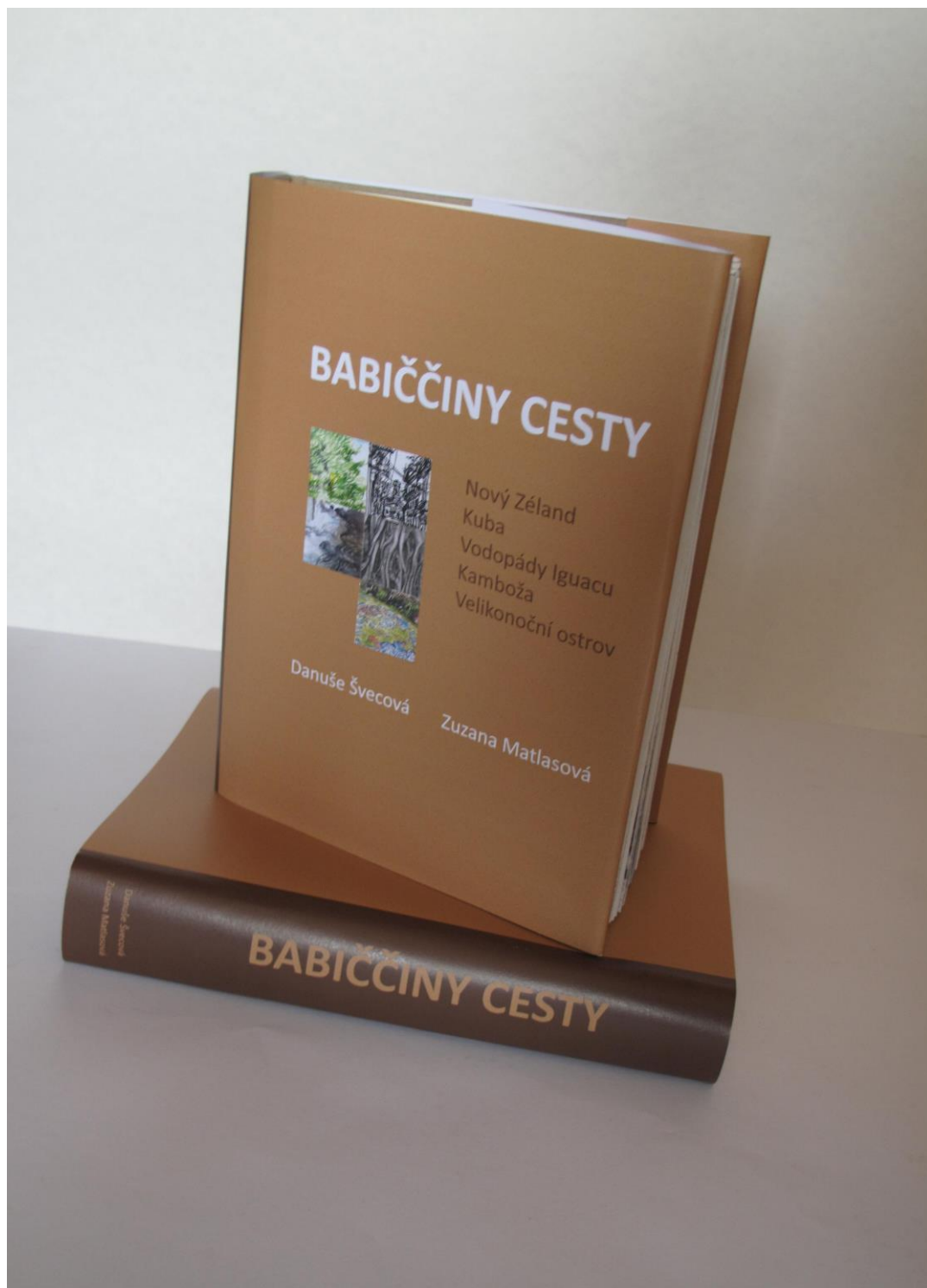
Příloha 3

Detail rozložená harmonika (vlastní fotografie)

Příloha 4

Knih přední strana a hřbet (vlastní fotografie)

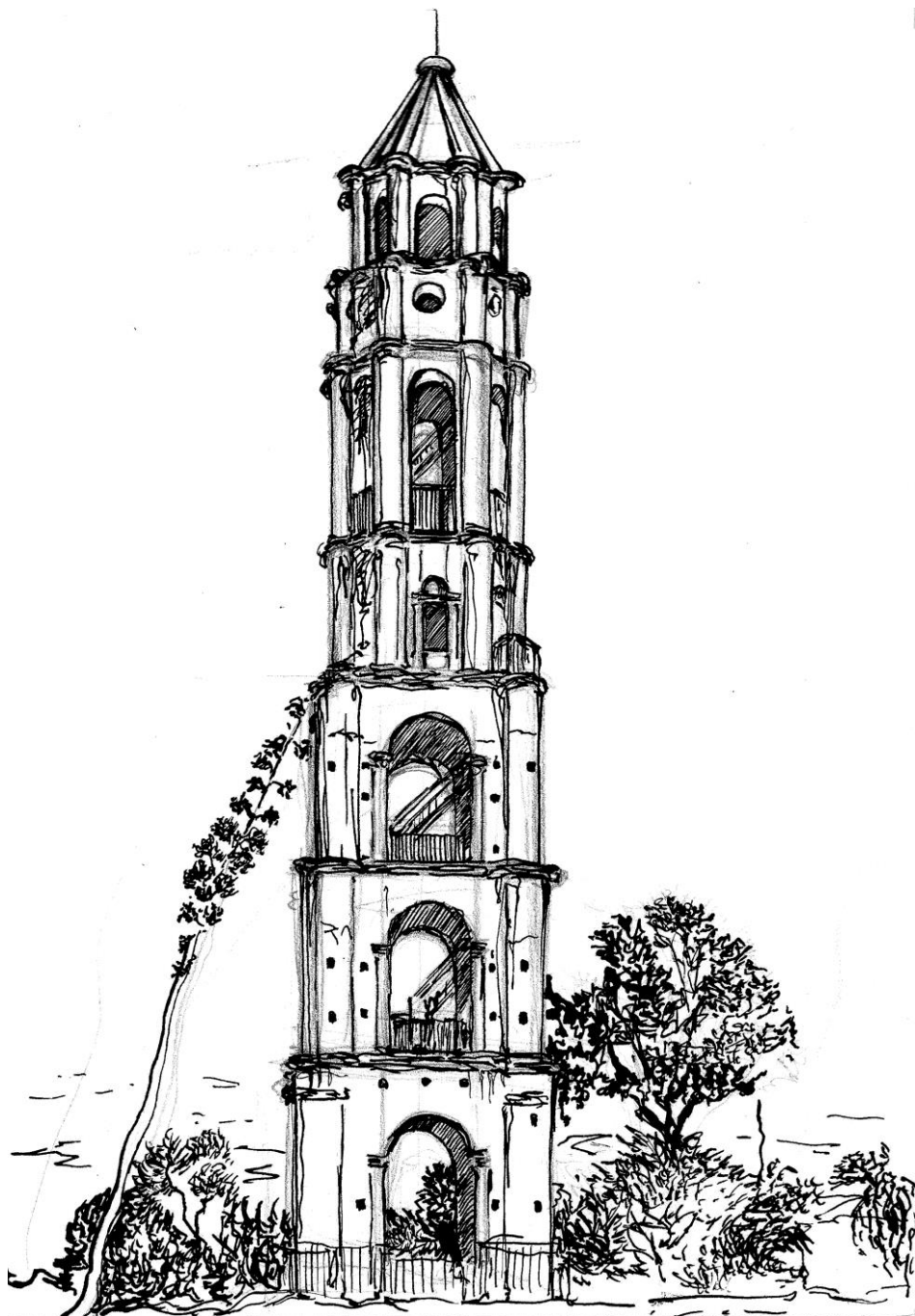

Příloha 5 Ilustrace Nový Zéland (vlastní kresba)

Příloha 6

Ilustrace Kuba (vlastní kresba)

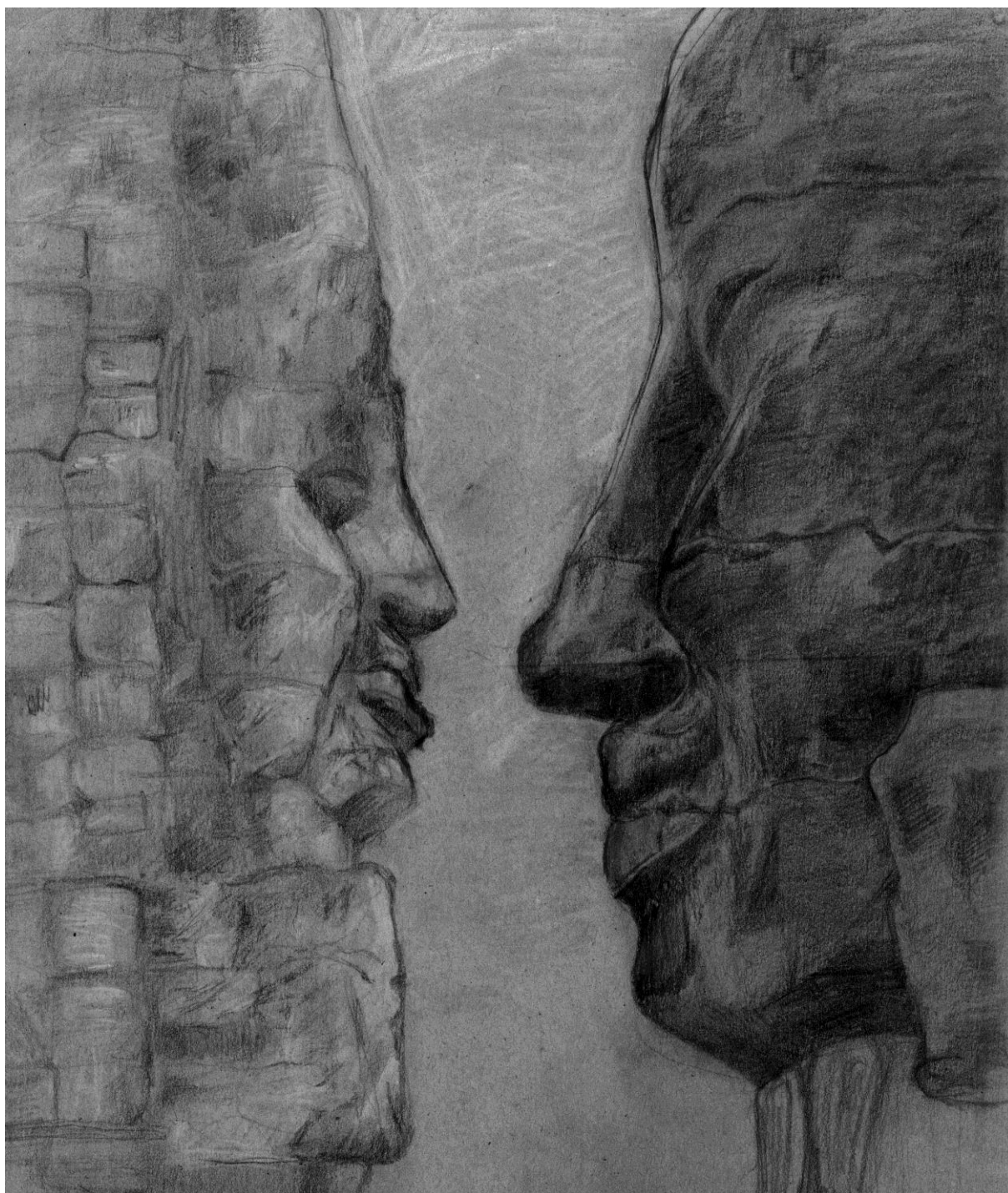
Příloha 7

Ilustrace Vodopády Iguacu (vlastní kresba)

Příloha 8

Ilustrace Kambodža (vlastní kresba)

Příloha 9

Ilustrace Velikonoční ostrov (vlastní kresba)

Příloha 10

Rozvržení dvojstran (vlastní fotografie)

